

STORA UTSKOTTETS BETÄNKANDE

Reform av kommunallagstiftningen

1996-97

nr 4

LU nr 8

FR nr 3

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Detaljmotivering

Kommunallag för landskapet Åland

42 § 2 mom. I likhet med vad som föreslagits i framställningen anser utskottet att tiden för kallelse till sammanträde kan understiga sju dagar om fullmäktige i förvaltningsstadga beslutar därom.

47 § i framställningen Utskottet har efter omröstning (6-4) beslutat omfatta lagutskottets förslag att förslaget som rör tillsyn över lagligheten i fullmäktiges beslut utesluts.

Beslutet har biträtts av ordföranden Häggblom, ledamöterna Ronald Boman, Mattsson, Pehrsson och Sirén samt ersättaren Bengtz.

47 § 2 mom. 6 punkten (Valbarhet till ledamot i styrelsen för ordförande i styrelse eller i ett därmed jämförbart organ för den organisation som har hand om bevakningen av personalens intressen i kommunen eller den som i egenskap av förhandlare för organisationen eller i annan motsvarande egenskap ansvarar för intressebevakningen). Utskottet har efter omröstning (6-3) beslutat omfatta lagutskottets förslag.

Beslutet har biträtts av ordföranden Häggblom, ledamöterna Ronald Boman, Mattsson, Pehrsson och Sirén samt ersättaren Bengtz.

47 § 3 mom. Utskottet anser att det inte skall vara möjligt att i förvaltningsstadga avvika från bestämmelserna om valbarhet till styrelsen.

54 § 2 mom. 5 punkten Utskottet har efter omröstning (5-4) beslutat omfatta lagutskottets förslag att ledamot i kommunens styrelse inte skall vara valbar till ledamot i en nämnd.

Beslutet har biträtts av ordföranden Häggblom samt ledamöterna Ronald Boman, Mattsson och Sirén samt ersättaren Bengtz.

58 § 1 mom. Utskottet anser att kommunerna fortsättningsvis skall få bestämma om kommundirektörstjänst skall inrättas eller inte.

Ändringsförslaget föranleder att förslaget till övergångsbestämmelse i 127 § 2 mom. utgår.

62 § Utskottet har efter omröstning (6-4) omfattat lagutskottets förslag, dock så att lagrummet förutom landskapsstyrelseledamot föreslås omfatta lantrådet och att tiden för tjänstledigheten kan uppgå till högst fyra år.

Beslutet har biträttas av ordföranden Häggblom, ledamöterna Ronald Boman, Mattsson, Pehrsson och Sirén samt ersättaren Bengtz.

96 § 2 mom. Utskottet anser att kommun rimligen bör kunna utträda ur kommunförbundet.

Utskottet föreslår att en hemställningskläm antas, enligt vilken landskapsstyrelsen skulle inkomma med förslag över bestämmelser om utträde ur kommunförbundet och om villkoren för utträdet.

127 § 2 mom. Ändringen föranleds av ändringsförslaget till 58 § 1 mom.

I övrigt har utskottet omfattat lagutskottets förslag.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 24 mars 1997 inbegärt stora utskottets yttrande i ärendet.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Häggblom, ledamöterna Ronald Boman, Lisbeth Eriksson, Mattsson, Pehrsson, Sirén och Sjölund samt ersättarna Beijar, Bengtz och Eklöv.

Ledamöterna Eriksson och Sjölund samt ersättarna Beijar och Eklöv har inlämnat reservationer till betänkandet.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget antar de i framställningen ingående andra, tredje, fjärde, femte, sjätte,

sjunde, åttonde och nionde lagförslagen i enlighet med lagutskottets förslag,

att Lagtinget måtte förkasta det i framställningen ingående tionde lagförslaget och

att Lagtinget antar det i framställningen ingående första lagförslaget i följande lydelse:

K O M M U N A L L A G **för landskapet Åland**

(Ingressen lika som i lagutskottets betänkande).

1 kap.

Inledande bestämmelser

1-4 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

2 kap.

Kommunens förvaltning

5-14 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

3 kap.

Allmänna bestämmelser om de förtroendevalda

15-22 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

4 kap.

Allmänna bestämmelser om de kommunala organen

23-29 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

5 kap.***Kommunmedlemmarnas rätt till inflytande***

30-35 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

6 kap.***Fullmäktige***

36-41 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

42 §

Kallelse

(1 mom. lika som i lagutskottets betänkande).

Kallelse till sammanträde jämte handlingar skall sändas till ledamöterna minst sju dagar före sammanträdet, *om inte fullmäktige i förvaltningsstadgan beslutar om en kortare tid*. Inom samma tid skall sammanträdet kungöras på det sätt som bestäms i 12 §.

(3 mom. lika som i lagutskottets betänkande).

43-47 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

7 kap.***Styrelsen***

47 §

Valbarhet till styrelsen

(1-2 mom. lika som i lagutskottets betänkande).

Den som är ledamot eller ersättare i fullmäktige kan inte samtidigt vara ledamot eller ersättare i styrelsen förutom då fullmäktige tillträtt efter nyval och en ny styrelse ännu inte har utsetts. (*Uteslutning*).

(4 och 6 mom. lika som i lagutskottets betänkande)

48-50 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

8 kap.***Kommunens övriga förvaltningsorgan***

51-56 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

9 kap.
Personal

57 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

58 §

Kommundirektör

(1 mom. lika som 59 § 1 mom. i framställningen).
(2-5 mom. lika som i lagutskottets betänkande).

59-61 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

62 §

Tjänstledighet för förtroendeuppdrag

En tjänsteman som valts till riksdagsman, lagtingsledamot eller *medlem av landskapsstyrelsen* har rätt till tjänstledighet i den utsträckning som behövs för att handha uppdraget. Den som valts till riksdagsman, lagtingsledamot eller *medlem av landskapsstyrelsen* har dock rätt till tjänstledighet under högst fyra år (*uteslutning*).

63 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

10 kap.
Kommunens ekonomi

64-71 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

11 kap.
Revision

72-77 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

12 kap.
Samarbete mellan kommuner

78-95 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

13 kap.

Ålands kommunförbund

96 §

Skyldighet att ansluta sig

Kommunerna skall bilda ett kommunalförbund med namnet *Ålands kommunförbund* kf.

Varje kommun i landskapet är skyldig att ansluta sig till *Ålands kommunförbund* (uteslutning).

97-99 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

14 kap.

Kommunala avtalsdelegationen

100-108 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

15 kap.

Rättelseyrkande och kommunalbesvär

109-120 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

16 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

121-126 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

127 §

Kommundirektören

Anställningsförhållande för en kommundirektör som anställts före denna lag träder i kraft kan inte ändras till viss tids anställning utan kommundirektörens samtycke.
(2 mom. utesluts).

128-130 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

Utskottet föreslår vidare

att Lagtinget antar förslaget till landskapslag om rösträtt och valbarhet i kommunalval för personer som saknar åländsk hembygdsrätt i enlighet med lagutskottets förslag.

Utskottet föreslår slutligen

att Lagtinget hos landskapsstyrelsen hemställer om dels att vallagstiftningen ses över till de delar ändringar krävs som följd av den nya kommunallagen, dels att sådan kompletterande lagstiftning som är nödvändig för att förrätta kommunala folkomröstningar bereds och föreläggs lagtinget,

att Lagtinget hemställer om att landskapsstyrelsen i brådskande ordning bereder och förelägger lagtinget särskild landskapslagstiftning angående de kommunala tjänstemännens anställningstrygghet samt

att Lagtinget hemställer om att landskapsstyrelsen bereder bestämmelser som gör det möjligt för kommun att utträda ur Ålands kommunförbund och om villkoren för utträdet.

Mariehamn den 10 april 1997

Ordförande

Bert Häggblom

Sekreterare

Pehr Karlström

100

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail. The records should be kept up-to-date and should be easily accessible to all relevant parties.

2. The second part of the document outlines the procedures for handling cash receipts and payments. It is important to ensure that all receipts are properly issued and that payments are made in a timely and accurate manner. This helps to prevent errors and ensures that the company's cash flow is managed effectively.

3. The third part of the document discusses the process of reconciling bank statements. This involves comparing the company's records with the bank's records to ensure that they match. Any discrepancies should be investigated and resolved as soon as possible to avoid any potential issues.

4. The fourth part of the document outlines the procedures for handling invoices and bills. It is important to ensure that all invoices are properly issued and that bills are paid in a timely and accurate manner. This helps to maintain good relationships with suppliers and customers.

5. The fifth part of the document discusses the process of preparing financial statements. This involves summarizing the company's financial performance over a specific period and presenting it in a clear and concise manner. The financial statements should be prepared in accordance with the relevant accounting standards and should be reviewed by a qualified professional.

RESERVATION

Undertecknade reserverar oss mot majoritetens i stora utskottets beslut rörande reformen av kommunallagstiftningen på följande punkter:

47 § i framställningen Vi anser att skyldigheten för kommunstyrelsen att granska lagligheten i fullmäktiges beslut skall framgå ur lagen och omfattar därför landskapsstyrelsens framställning på denna punkt.

47 § 2 mom. 6 punkten Vi anser att denna punkt bör utgå eftersom en jävssituation i kommunstyrelsen för en ordförande eller förhandlare i organisation som har hand om bevakningen av personalens intressen ytterst sällan uppstår. Det åländska förhandlingssystemet är sådant att i de åländska kommunerna är detta inget problem.

54 § 2 mom. 5 punkten Vi anser att det skall kunna vara möjligt för en ledamot av kommunstyrelsen att såsom hittills även kunna vara ledamot i en nämnd.

62 § Med hänvisning till motiveringarna och förslaget i reservation I till lagutskottets betänkande nr 8 1996/97 anser vi att bestämmelserna om tjänstledighet för kommunala tjänstemän för skötsel av förtroendeuppdrag på landskaps- eller riksnivå bör vara möjligast generösa.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår vi

att 47 § i lagframställningen godkänns och att i lagutskottets betänkande ingående 47 § 2 mom. 6 punkten utgår och att 54 § 2 mom. 5 punkten och 62 § får följande lydelse:

47 §

Tillsyn över lagligheten i fullmäktiges beslut
(såsom i lagframställningen)

(Härefter paragrafnumrering enligt lagutskottets betänkande)

47 §

Valbar till ledamot i styrelsen är inte

- 1) den som står under förmyndarskap,
- 2) en ledamot i Ålands förvaltningsdomstol,
- 3) en avdelningschef vid Ålands landskapsstyrelsens centrala ämbetsverk
- 4) den som är anställd hos kommunen inom kommunens centralförvaltning och som lyder under kommunstyrelsen samt
- 5) den som är anställd hos kommunen och som är föredragande i nämnd eller annars svarar för beredningen av ärenden som kommer att behandlas av kommunstyrelsen.

(6 punkten utesluts)

---

54 §

Valbarhet till nämnder, kommittéer och direktioner

Valbar till ledamot i en nämnd är inte

- 1) den som står under förmynderskap,
- 2) en ledamot i Ålands förvaltningsdomstol,
- 3) kommundirektören samt
- 4) den som är anställd hos kommunen och lyder under nämnden.

(5 punkten utesluts)

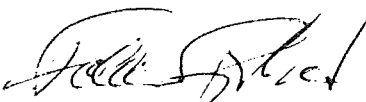

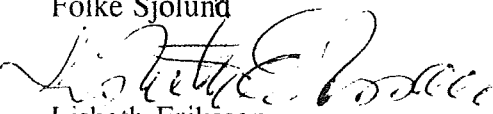
62 §

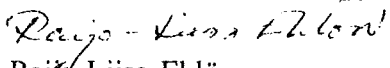
Tjänstledighet för förtroendeuppdrag

En tjänsteman som valts till riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av landskapsstyrelsen har rätt till tjänstledighet i den utsträckning som behövs för att han eller hon skall kunna handha sitt uppdrag.

Mariehamn den 15 april 1997

Folke Sjölund

Lisbeth Eriksson

Raija-Liisa Eklöw

R e s e r v a t i o n

Undertecknad omfattar ltl Anne-Helena Sjöbloms reservationer i lagutskottets betänkande nr 8/1996-97 angående landskapsstyrelsens framställning nr 3/1996-97 om reform av kommunallagstiftningen. Dessutom önskar undertecknad tillägga följande om 59 § 2 mom. (framställningens 60 §) *Medborgarskap och lokalkännedom* samt 13 och 14 kap., eftersom jag anser att lagtinget på dessa punkter överskrider sin lagstiftningsbehörighet.

Ålands kommunförbund

I lagen ingår en tvingande bestämmelse angående 96 § (framställningens 97 §) som förpliktar kommunerna att vara medlemmar i en organisation för kommunal intressebevakning vilken står i strid med 51 § 2 mom. regeringsformen. Kommunernas intressebevakning är en verksamhet som i enlighet med sin natur och internationell praxis faller inom ramen för fri föreningsverksamhet.

Medborgarskap och lokal kännedom

En av de grundläggande principerna för samarbetet inom den Europeiska unionen är arbetskraftens fria rörlighet. Bestämmelsen i 59 § 2 mom. är diskriminerande om den tillämpas vid tillsättandet av tjänster vilket står i strid med bestämmelserna i Maastrichtavtalet och kan därför inte accepteras.

Med hänvisning till det ovan anförda finns det en stor risk för att den föreslagna lagen förfaller. Landskapet Åland är i stort behov av en ny och tidsenlig kommunallag. Därför borde man i lagstiftningen vinnlägga sig om att följa grundlagen, internationell lagstiftning och praxis för att långsiktigt garantera en hållbar kommunal utveckling som står i samklang med vår omvärld.

Mariehamn den 15 april 1997

Christian Beijar

